

Sammutusmiehen hengen vaatinut siltapalo Torniossa

Huhtikuun 16. päivä valkeni Torniossa kauniina ja aurinkoisena. Ensimmäinen todella lämmin kevät-päivä, — +24° C.

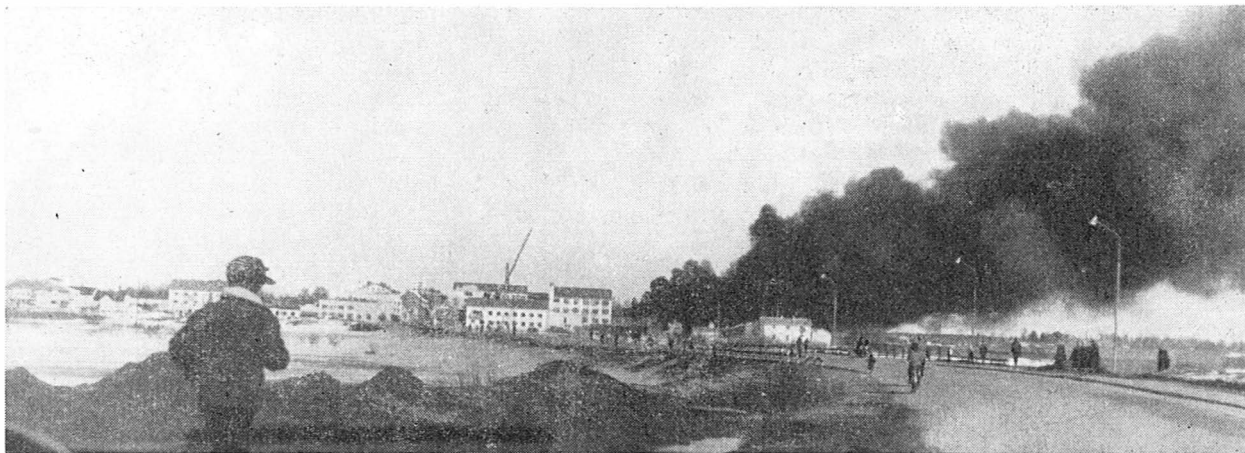
Tornionjoen yli mantereelta Suensaarelle johtavalla, 252 m pitkällä, uusimis- ja levitystyön alaisena olevalla sillalla työskenneltiin kiireisesti siltakaarien ulkopuolelle rakennettavien jalkakäytävien valmistumiseksi.

Jäätie, joka ylitti joen parisataa metriä sillasta etelään päin (Kuva N:o 2), oli jo veden vallassa, ja liikennepukein suljettu. Korjattava silta oli sen vuoksi jouduttu ottamaan käyttöön ennen sen valmistumista.

Niittipoika kuumensi sillalla olevassa ahjossa niittejä, kiikuttaen niitä pihdeillä niittaajille. Ruokautunnin jälkeen, kun aurinko oli korkeimmillaan ja kun uuden kansirakennelman puuosien kyllästysaine oli sopivimmin kaasuuntunut, tapahtui klo 12.37 onnettomuus: niittipojalta lienee (Tätä kirjoitettaessa ei poliisitutkintopöytäkirjat ole vielä käynnistetty!) pudonnut juuri ahjosta ottamansa hehkuva niitti sillan kannelle, joka syttyi tuleen. Paloa lienee heti yritetty vesisangon avulla sammuttaa, mutta tuli levisi räjähdysenomaisesti, ja hetkessä oli tuli ja voimakas savunmuodostus estäneet sillan ylitysmahdollisuuden noin 40 m päässä Suensaaren puoleisesta maapenkasta lukien. Tuli levisi samalla sillan pituussuunnassa. Syttymispaikasta noin 150 m:n päässä sijaitsevalta paloasemalta suoritettiin heti palon syttyttyä hälytys, jolloin palokuntalaisia ja muuta sammutusväkeä läheisiltä rakennustyömailta riensi palopaikalle. Palopäällikkö ja ruiskumestari olivat palotarkastuksella hälytysmerkin kuullessaan. Saapuessaan viipymättä autolla palopaikalle, oli palokunnan auto N:o 1 pysähtymässä sillalle, auto N:o 2 Hallituskadulla sillan maapenkan länsipäässä ja autoa N:o 3 ajettiin juuri ulos paloaseman hallista. Auto N:o 2 sai välittömästi käskyn ajaa jäätien kautta sillan itäpäähän, tehtävänä 4.000 l:n vesisäiliönsä turvin estää palon leviäminen itään.

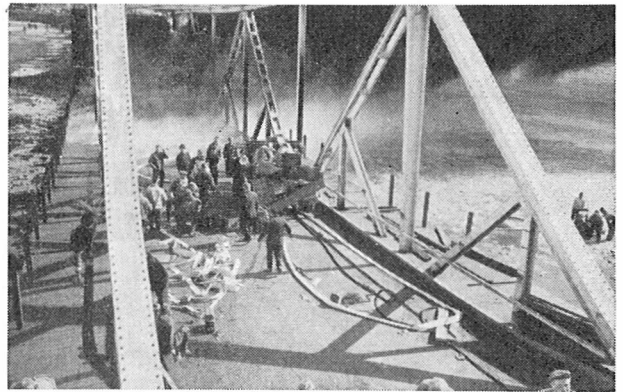
Sillalle pysähtyneen auto N:o 1:n luokse ehdittyään he saattoivat heti havaita, että palo oli raju, liekit olivat verrattain matalia ja levisivät ikäänkuin kiepuen ja väreillen sillankannen pinnassa. Niinpä ruiskumestarin ensimmäiseksi tehtäväksi tuli peruuttaa auto sillalta maapenkalle. Tämä toimenpide ei suinkaan johtunut siitä, että vielä tällöin olisi käynyt mielessäkään sillan sortumisvaara, vaan ajatuksena oli se, että auton siirtäminen myöhemmässä vaiheessa, kun se olisi keskuksena syöttö- ja sammutusletkuineen, olisi vaikeata, kuten toista kuukautta aikaisemmin oli eräässä toisessa palossa saatu kokea. Sammutus pääsi heti alkuun auton säiliövettä (1.500 l) käyttäen. Esa-20 m-ruiskun selvitys jälle alkoi samanaikaisesti tarkoituksella syöttää lisävetä keskukseksi muodostettavalle auto N:o 1:lle, joka on lähinnä raskasta luokkaa edustava hyökkäysauto Esa-100 kiintopumppuineen. Tässä vaiheessa ajoi paikalle auto N:o 3, mukanaan 1.500 l säiliövettä. Se sai käskyn selvittää syöttöjohdon auto N:o 1:n venttiilillä varustettuun nokka-aukkoon. Palopäällikkö siirtyi tässä vaiheessa suihkumiesten mukana sillalle. Tällöin oli autossa N:o 1 toimiva ruiskumestari todennut Esa-20 m-ruiskun ja siitä autolle tulevan syöttöjohdon selvityksen jälle tapahtuneen varsin riipeästi ja hän odotti lisäveden saapumisen autolle tapahtuvan välittömästi. Tästä johtuen auto N:o 3:n (joka tällöin seisoi ykkösen takana maapenkalla) saamaa käskyä muutettiin sikäli, että se ajatettiin ykkösen viereen, tehtävänäan ryhtyä sammutustyöhön itsenäisesti säiliövetensä turvin. Auton kuljettaja nousi lavalle, käynnisti säiliöön kytketyn Jehu-ruiskun ja kaksi suihkumiestä käsittävä ryhmä ryhtyi sammutustyöhön sillan ajoradalla, samalla kun autosta N:o 1 selvitettyjen suihkujen avulla sammutettiin sillan kaarien ulkopuolilla olevia jalkakäytäviä. Tällöin oli todettavissa, että palo ei ollut pureutunut suuremmasti puuhun, vaan se sammui varsinkin ajoradan pinnalta kuin lakaisten suihkulla. Käsikädessä sammutuksen kanssa ryhdyttiin avaamaan jal-

Silta palaa! Kuva on otettu Haaparannan tullista.

lakäytävien lankutusta tarkoituksella estää tulen leviäminen Suensaarelle päin. Hetken näyttikin sammutustyö edistyvän hyvin, kunnes voitiin todeta tulen leviävän myös ajoradan alapuolella (joka oli noin 30 sm jalkakäytävälankutusta alempana). Sen avaaminen käytettävissä olevin raivausvälinein ei ollut mahdollista (syrjällään toisiinsa naulatut $1\frac{1}{2}'' \times 7''$ lankut). Autosta n:o 1 alettiin nyt nopeasti selvittää pääjohtoa sillan pohjoispuolelle jälle. Tätä käskyä antaessaan saattoi palopäällikkö todeta, ettei jäällä oleva ruisku kovasta äänestä huolimatta vieläkaan syöttänyt autolle vettä. Rientäessään maapenkalle hän lähetti ruiskulle toisen konemiehen ja erään palokuntapojista hakemaan moottorisahaa sillan ajoradan avaamiseksi. Sen jälkeen hän oli menemässä penkan eteläpuolista rinnettä alas ottaakseen selvää missä vesi viiپی. Tällä välin oli auto N:o 1:n suihkuryhmä päässyt varsin reippaasti etenemään sammuttamaansa ajorataa itäänpäin ja pyytänyt lisää letkua. Auton vierellä olleet palokuntalaiset lienevät harkinneet nopeimmaksi letkun jatkamistavaksi ajaa säiliövetensä turvin sammuttavaa autoa N:o 3 eteenpäin paikalla olleiden miesten vetäessä ja oikaistessa auton liikkeessä jälkeensä jättäen letkua. Auton päästyä juuri maapenkalta sillan kannelle, sortui siltä muutamaa hetkeä myöhemmin, pudoten 5—6 m alempana olevalle jälle auto ja sammutusmiehet mukanaan. Pudotessaan 15 palokuntalaista ja 14 muuta (letkunvetäjät!) sammutustyöhön osallistunutta loukkaantui, ja kaiken lisäksi lähti pudonnut poikkirunkoinen auto vyörymään muodostunutta alamäkeä kohti miehiä, lennättäen lavaltaan ruiskun, letkulaahtikoita ym. irtotavaraa miesten joukkoon. Useimpien onnistui tavalla tai toisella väistää autoa, mutta yksi miehistä jäi sen alle hänen jo tietävästi auton etupuskurista saamansa otteen hellitessä.

Maapenkan reunalle seisomaan jäänyt yleisö lamaantui ikäänkuin voimatta uskoa, että vahvojen teräskaarien kantama siltä oli noin 8 min. kestäneen palon rasituksesta menettänyt jännityksensä ja pudonnut alas. Hetkessä lamaannus muuttui kuumeiseksi työskentelyksi loukkaantuneiden auttamiseksi. Kullakin uhrilla oli pian auttajansa ja potilaiden kulketus lähellä olevaan sairaalaan tapahtui kiitettävällä

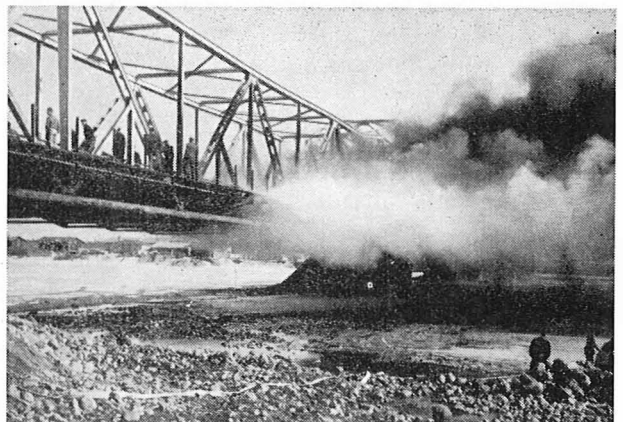
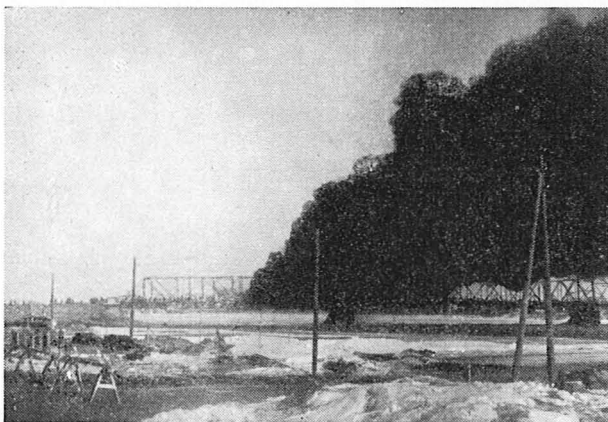
Järkyttävä onnettomuus on tapahtunut! Puun kyllästysaineiden palamisen aiheuttama kuumuus oli liikaa vahvojen teräspalkkienkin kantavuudelle. N. 8 min. kuluttua siltä sortui ja kaupunginpuoleinen jänne putosi jälle. 1 sammuttaja kuoli, n. 30 loukkaantui.

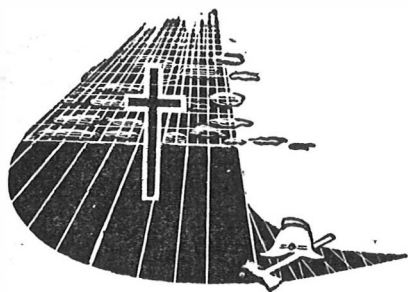
nopeudella. Havaittuaan yksinäisen kintaan pudonneen auton vierellä, kurkisti palopäällikkö auton alle ja näki kauhuksensa miehen olevan puristuksessa auton katkenneen rungon ja sillan kannen välissä. Kovapuhujalla paikalle kutsuttujen auttajien onnistui ruiskumestarin johdolla saada loukkaantunut nopeasti auton alta ja edelleen maapenkalla odottavaan ambulanssiin. Sairaalaan tuotuna palomies Kulju kuitenkin menehtyi saamiinsa vaikeisiin vammoihin. Onnettomuuden uhrien pelastustyön aikana sammutustyö jatkui — mm. savumeren itäpuolella toimiva yksikkö jatkoi työtään ilman taukoa, vaikka myöskin keskimmaisella toistasataa metriä pitkällä kaarella oli ensimmäisen jännevälin putoaminen tuntunut niin voimakkaana, että sillalla seisova auto oli ponnahtanut kolmisenkymmentä senttiä koholle kaikilla pyörillään! Yksikön johtaja, VPK:n päällikkö, oli tällöin nopeasti alkanut vetää autoa taaksepäin selvittäen samalla lisäletkua suihkumiehille.

Pian palokunta saikin palon ensin rajoitetuksi ja vihdoin kokonaan sammumaan.

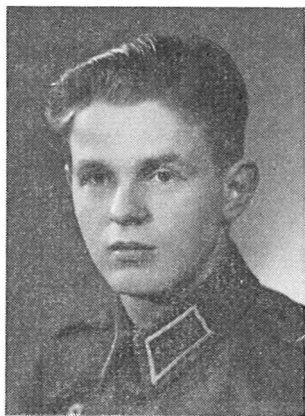
Sillan itäpäässä työskennellyt auto N:o 2 onnistui työssään VPK:n päällikön ja I. varapäällikön johdolla kiitosta ansaitsevalla tavalla. Kun auton säiliövesi oli loppunut, oli sen ruisku nopeasti siirretty jälle, ja suihkumiesten työ saattoi näin jatkua sekä

Etualalla näkyy mantereelle johtava jäätie, joka oli suljettu liikennepukeilla ajoneuvoliikenteestä (vasen kuva). Oikealla: sammutustoimenpiteet alkavat vaikuttaa.

Veikko Kulju

Huhtikuun 16 päivänä hälytettiin Tornion VPK Tornionjoen sillalle, jonka uusimistyön alaisena oleva puinen kansirakenne oli syttynyt tuleen. Sammutustyön aikana sillan kaupungin puoleinen kaari yllättäen sortui, pudoten noin 5—6 metriä alempana olevalle joen jälle sammutusmiehet mukanaan.

Sattuneen onnettomuuden seurauksena jouduttiin kiirellisesti toimittamaan sairaalaan 15 palokuntalaista ja 14 muuta auttamassa olutta henkilöä, joka enemmän, kuka vähemmän loukkaantuneena.

Sammutustyön vielä jatkuessa levisi palopaikalle surusanoma, joka tiesi kertoa, että Tornion VPK:n jäsen, maalarimestari **Veikko Kulju** oli sairaalaan tuotuna menehtynyt onnettomuudessa saamiinsa vakaviin vammoihin.

Viimeiseen saakka velvollisuutensa palokuntamiehenä täyttänyt **Veikko Kulju** oli syntynyt Torniossa 23 päivänä marraskuuta 1932. Häntä jäi lähinnä suremaan vaimo ja kaksi pientä lasta Tornion VPK:n riveihin hän oli liittynyt 19. 2. 1945. VPK-harrastuksensa ohella hän harrasti kuorolaulua, kuuluen useita vuosia Tornion Mieskuoroon. Poismennyt tunnettiin palokuntatovereidensa keskuudessa reippaana ja rohkeana palomiehenä, joka oli avuliaisuutensa, valoisan elämäntähtämyksensä ja hillityn huumorinsa vuoksi ympäristönsä ja laajan toveripiirinsä pitämä ja kunnioittama lähimmäinen. Kotikaupunkinsa hyväksi uhranneen palomiehen muisto tulee säilymään valoisana Tornion VPK:n historiassa.

*

Veikko Kulju hautaustilaisuus muodostui Torniossa vaikuttavaksi surujuhla. Oman palokunnan lisäksi osallistui surujuhlaan Kemin, Veitsiluodon, Kemi Oy:n, Tervolan ja Rovaniemen palokuntien edustajat lippuineen.

Hautausaatto palokunnan asettamien kunniavartiomiehineen lähti kirkonkellojen soidessa Suomen ja palokuntien liput saaton kärkeä vainajan kotoa kohti kirkkoa.

Palokuntien asetuttua kunniakujaksi kirkolla, kantoivat palokuntatoverit arkun surumarssin soidessa kynttilöihin ja kukkasin kaunistettuun kirkkoon, joka täyttyi saatoväestä ääriään myöten.

Alkuvirren jälkeen toimitti rovasti **H. Ahti** ruumiinsiunauksen johdantonaan **I. Piet.** kirj. 5 luvun 6—7 jakeet: "Nöyrytkää Jumalan väkevän käden alle, että Hän ajallansa teidät korottaisi ja heittäkää kaikki murheenne Hänen päälleen, sillä Hän pitää teistä huolen". Siunauspuheessaan rovasti **Ahti** asetti kysymyksen niin tavallisten sanojen "kohtalo ja sattuuma" oikeutuksesta. Hän lausui mm.: "Paikka jossa nyt olemme, on Herran huone, toimitus, jota olemme suorittamassa, on **Veikko Olavi Kuljun** siunaustilaisuus, ja paikka johon hänet saatamme, on siunattu pyhityksi maaksi. Niinpä minulla ei ole tällä paikalla lupaa puhua sattuudesta ja kohtalosta. Ihmisen elämän johdattaja on Jumala, Jumalan väkevä käsi. Käsi, joka ei salli varpusenkaan pudota maahan Hänen tahtomattaan. Se on iankaikisen rakkauden käsi. Päätteeksi rovasti **Ahti** lohdutti Jumalan sanan todistuksella surevia omaisia, sekä suoritti siunauksen lippujen laskeutuessa kunniantekoa sentoon. Vainajan omaisten laskettua arkulle seppeleensä, lauloi poismenneen oma kuoro, Tornion Mieskuoro tri **Kaiharjun** johdolla: "Kuin

sillan kannella että sen alapuolella. Ruiskun siirto jälle oli juuri suoritettu palopäällikön saapuessa sillan keskikaaren kohdalle jälle. Tällöin häntä varoitettiin myös tämän kaaren sortumavaarasta, mistä johtuen sillan kannella jälkisammutusta suorittavat miehet kutsuttiin jälle.

Kohtalokas siltapalo oli näin sammutettu ja poliisipäällikön paikalle kutumat läänin rikospoliisin miehet aloittivat välittömästi palonsyn tutkinnan.

Sillan sortumisen aiheuttamat tappiot alkoivat pian näkyä. Sillan alustaa kulkeneet puhelinkaapelit katkesivat sillan sortuessa, joten puhelimitse muun Suomen yhteyteen päästiin Torniossa vain Ruotsin kautta. Suoranaiset aineelliset tappiot olivat alustavan arvion mukaan noin 150 milj. mk. Kulkuyhteys joen yli oli järjestettävä tilapäisesti jäätien kautta, jolle rakennettiin jalankulkijoita varten lankkutie. Kantavuus jäätieellä oli 6 tonnia. Jää kuitenkin heikkeni nopeasti, mistä johtuen heti onnettomuuden jälkeisinä päivinä ryhdyttiin Suomen ja Ruotsin väliselle rautatiesillalle rakentamaan kiireellisesti kansilankutusta ja tarpeellisia maapenkkoja ajoteineen. Samanaikaisesti tuhoutunut sillankaari korvattiin pukkisillalla ja sillan keskikaari vahvistettiin.

Nyt tapahtuu joen ylitys jalankulkijoiden ja pyörämiesten osalta yli entisen sillan — viiden metrin välein jonossa! Ajoneuvoliikenne taas Haaparannalta Suomeen johtavan rautatiesillan kautta silloin kun vilkas junaliikenne sen sallii.

Matka esim. paloasemalta rautatieasemalle on auttolla ajaen 7 km, välillä neljä tulliasemaa, jalankulkijoille sensijaan 350 m.

Heikkojen ja epävarmojen kulkuyhteyksien vuoksi on palolaitos joutunut sijoittamaan palokunnan toisen auton joen itäpuolelle sillan päähän rakennettuun tilapäiseen suojaan.

VPK:n lähtö tulipaloon Putaan puoleisiin kaupunginosiin ja Alatornion kunnan alueelle tapahtuukin noin 300 metrin "alkupyrähdyksellä" yli pukkisillan, mutta Suensaarella sattuviin paloihin päästään entiseen tapaan.

Vaikka tämä selostus on pitkä, ei siinä ole tarkemmin puututtu varsinaiseen palonsyyhyyn, enempää kuin sillan kansirakennelmissa käytetyn puutavaran kylläystasaineeseenkaan siitä yksinkertaisesta syystä, ettei käytettävissä vielääkään ole lopulliset ja viralliset tutkintatulokset.

L. Jousmaa

Palolautakunta suorittamassa seppeleen laskua.

painuva päivä, yön sammuva tähti", jonka jälkeen muut lähiomaiset laskivat seppeleensä. Tornion VPK:n seppeleen laskivat VPK:n päällikkö Jarl Olsson, naisosaston puheenjohtaja Mirjam Junes ja joukkueenjohtaja Ilmari Johansson. Lisäksi laskettiin Tornion kaupungin ja palolautakunnan, TVH:n, Palokuntien Keskusliiton ja Lapin läänin Palokuntaliiton, Kemin ja Tornionseudun Palopäällystökerhon, Kemin, Veitsiluodon ja Rovaniemen VPK:n Kemi OY:n TPK:n, Alatornion kunnan ja palolautakunnan seppelet.

Lauluveljien seppeleen laskun jälkeen lauloi mieskuoro: "Niin korkeana taivas kaartuu yli kaupungin". Seppeleen lasku jatkui ja arkku peitettiin kauniiseen kukkakumpuun. Viimeisen seppeleen laskivat onnettomuustoverinsa arkulle

palokuntalaiset Tapio Nummi ja Teuvo Karppanen, joka oli tilaisuuteen voinut saapua kainalosauvojen turvin.

Siunaustilaisuuden jälkeen kannettiin arkku viimeiseen leposijaan, johon arkkua laskettaessa liput ja palokuntalaiset tekivät kunniata ja kuoro lauloi. Yhteisesti veisatun virren jälkeen siirryttiin VPK:lle viettämään muistotilaisuutta. VPK:n sali oli kauniisti koristettu, ja tilaisuudessa puhui rovasti Ahti ja mieskuoro esitti laulua.

Tornion VPK oli näin saattanut hautaan vastuunalttiin jäsenensä, joka poismenollaan osoitti palokuntatyön vaarallisuuden. Menetyksensä koki raskaasti vainajan omaisia ja Tornion VPK:ta. Kaipauksemme on vilpittön.

L. J.

BRUNO LOUHENKILPI †

12. 5. 1962 kuoli Reposaaren VPK:n kunniapäällikkö Bruno Louhenkilpi. Hän oli syntynyt Reposaarella 16. 7. 1887. Vuosisadan alusta lähtien hän kuului VPK:n riveihin ollen eri tehtävissä ja viimeiset 25 vuotta hän oli palokunnan päällikkönä ja hallinnon jäsenenä. Viime vuonna hänet kutsuttiin Reposaaren VPK:n kunniapäälliköksi ja samalla hänelle ojennettiin VPK:n kultainen ansiomerkki ja Suomen Palopäällystöliiton ansioristi.

Nuoruudessaan oli Louhenkilpi innokas ja hyvä voimistelija ollen mm. siinä joukkueessa, joka toi Reposaaren VPK:lle voimistelun joukkueemestaruuden C-sarjassa 1907 Helsingissä.

Hänet siunattiin viimeiseen lepoon Reposaaren kirkossa 19. 5. 62, jonne VPK oli asettanut lippu- ja kunniavartion. Täältä VPK:n miehet kantoivat vainajan hautaan omaisten ja palokuntalaisten muodostaessa saattojoukon. Ihana kevätilma kehysti harrastusmallista tilaisuutta, joka päättyi virteen "Sun haltuus rakas Isäni". Tämän jälkeen vietettiin muistojuhla vainajan kotona.

Reposaaren VPK perusti Bruno Louhenkilven nimeä kantavan muistorahaston, jota useat yksityiset ja yhteisöt ilahduttavan runsaasti kartuttivat.

V. V.

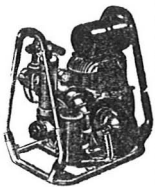

RAPIDEX

moottoripaloruiskuja

VALMET

Valmet Oy. Linnavuoren Tehdas
Pääkonttori: Kaivokatu 10, Helsinki

Tapaturma-, palo-, lasi-, vesivahinko-,
kone-, murto-, takuu-, luotto- ja vastuuvakuutuksia

VAKUUTUSOSAKEYHTIÖ LOUHI

Fredrikink. 51 - Helsinki - Puh. 13 606

Keskinäinen Henkivak. yhtiö POHJA
Keskinäinen Vakuutusyhtiö VARA
Eläkekassa ELONVARA

POHJA-YHTYMÄ

Helsinki, Runebergink. 5. Puh. 10 981 (vaihte)

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ

AARNI-LIIKENNE

Kansakoulukatu 10 - Helsinki - Puhelin 61 571

VÄRI- JA TAPETTIKESKUS OY • HELSINKI •

Erottaja 15—17
puh. 641664 ja 641366